

24.10.2025

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo.mmm@gov.fi

LAUSUNTO MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖLLE METSÄSTYSLAIN MUUTTAMISESTA

Metsästäjäliiton Pohjois-Karjalan piiri ry. lausuu hallituksen esityksestä metsästyslain muuttamisesta seuraavaa:

1. Kiintiömetsästyksen laajentaminen suurpetoihin

Pidämme tärkeänä, että metsästyslain uudistuksessa kiintiömetsästyksen mahdollisuus laajennetaan koskemaan myös muita suurpetoja suden lisäksi, eli karhua, ilvestä ja – kannan niin salliessa – ahmaa.

Kiintiömetsästys on hallittu, tieteelliseen seurantaan perustuva keino säädellä suurpetokantoja ekologisesti kestävästi ja yhteiskunnallisesti hyväksyttävästi. Se vähentää petojen aiheuttamia vahinkoja, palauttaa petojen ihmisarkuutta ja parantaa turvallisuutta sekä lisää paikallisten ihmisten luottamusta petopolitiikkaan.

Kiintiömetsästys tulisi ottaa käyttöön kaikkien suurpetojen osalta, sillä petotiheydet ovat selvästi kasvaneet ja aiheuttavat toistuvia vahinkoja kotieläimille ja maataloudelle. Alueellisten lupakiintiöiden asettaminen tulee olla riistahallinnon vastuulla. Kiintiöt tulee asettaa tieteeseen ja kannan kokoon perustuen.

Metsästyskausi tulee aloittaa 1.8.

2. Kanta-arvioiden tarkkuus ja luotettavuus

Luotettava ja läpinäkyvä tieto suurpetokantojen todellisesta koosta on keskeistä metsästyslain toimeenpanossa ja kannanhoidollisen metsästyksen suunnittelussa.

Nykyiset Luonnonvarakeskuksen (Luke) käyttämät menetelmät eivät ole riittävän uskottavia. Esimerkiksi suden kanta-arvioiden ilmoitettu 46 prosentin kasvu yhden vuoden aikana herättää vakavia kysymyksiä menetelmien luotettavuudesta. Näin nopea kasvu ei ole biologisesti uskottavaa ilman merkittäviä muutoksia suden lisääntymis- tai kuolleisuustekijöissä.

Kanta-arvioiden tulee perustua riippumattomaan ja avoimeen seurantajärjestelmään, jossa hyödynnetään virallisten havaintojen lisäksi paikallisten toimijoiden, metsästäjien ja poronhoitajien havaintotietoa. Läpinäkyvyys ja avoin menetelmäkuvaus ovat välttämättömiä, jotta kansalaisten ja sidosryhmien luottamus viranomaistoimintaan palautuu.

3. Suden suotuisan suojelun taso

Suden suotuisan suojelun tason määrittely on ratkaiseva kysymys metsästyslain uudistuksessa.

Ministeriön linjaus, jonka mukaan suden suotuisan suojelun taso olisi 274 yksilöä, on aivan liian korkea. Suomeen tulee jatkuvasti susia Venäjän puolelta, joten luonnollinen geenivirta rajan yli turvaa lajin elinvoimaisuuden ilman, että kotimainen kanta pidetään näin korkealla tasolla.

Suomessa 165 susiyksilön kanta riittää turvaamaan suden vahvan geenipohjan ja elinvoimaisuuden, erityisesti kun otetaan huomioon idästä tuleva lisäys. Vertailun vuoksi Ruotsissa, jossa susikanta on eristyneempi ja tulokasyksilöitä ei tule maan rajojen ulkopuolelta, on suotuisan suojelun tasoksi määritelty 170 yksilöä.

Tämä osoittaa, että Suomen suotuisan suojelun tason tulisi olla huomattavasti nykyistä alhaisempi. Liian korkea tasomäärittely rajoittaa tarpeettomasti kannanhoidollista metsästystä ja ylläpitää petotiheyksiä, jotka aiheuttavat toistuvia ongelmia ja turhia kustannuksia yhteiskunnan eri osa-alueilla.

4. Suurpetojen vaikutukset maaseudulla ja kiintiömetsästyksen merkitys Itä-Suomessa

Kiintiömetsästyksellä on erityinen merkitys maanviljelyspainotteisessa Itä-Suomessa, jossa suurpetokannat ovat tiheimmillään ja niiden aiheuttamat vahingot tuntuvat suoraan maatalousyrittäjien arjessa.

Karhujen, susien ja ilvesten aiheuttamat vahingot kotieläimille ja tuotantoeläimille aiheuttavat merkittäviä taloudellisia menetyksiä, jotka usein jäävät osittain korvaamatta. Lisäksi suurpetojen jatkuva läsnäolo lisää eläinten ja maatalousyrittäjien stressiä ja vaikeuttaa maatalouden tuotantoturvallisuutta, millä voi olla pidemmän päälle merkittäviä vaikutuksia maan huoltovarmuudelle.

Suurpetokantojen kasvaessa myös haja-asutusalueiden lasten turvallisuus nousee huolenaiheeksi. Useilla alueilla lapsia ei enää uskalleta päästää kulkemaan kouluun jalan, mikä on lisännyt kuntien kustannuksia koulukuljetusten järjestämisessä. Tämä on konkreettinen seuraus liian suurista petotiheyksistä.

Hallittu, kiintiöihin perustuva kannanhoidollinen metsästys on siten välttämätön osa maaseudun turvallisuuden, taloudellisen kestävyys ja sosiaalisen hyväksyttävyyden turvaamista.

5. Alueellinen päätösvalta ja sosiaalinen kantokyky

Pidämme tärkeänä, että metsästyslain uudistuksessa lisätään alueellista päätösvaltaa suurpetojen kannanhallintaan. Päätösten tulisi entistä vahvemmin perustua paikalliseen tietoon, sosiaaliseen kantokykyyn ja alueellisiin erityispiirteisiin.

Eri alueilla petokantojen vaikutukset vaihtelevat huomattavasti: esimerkiksi harvaan asutussa Itä- ja Pohjois-Suomessa petojen tiheydet aiheuttavat huomattavasti enemmän haittaa kuin Etelä-Suomen tiheimmin asutuilla seuduilla.

Siksi lupamäärien tulisi määräytyä paikallisen sosiaalisen kantokyvyn mukaisesti – eli sen mukaan, mikä määrä suurpetoja alueella voidaan kestävällä tavalla hyväksyä ilman kohtuuttomia taloudellisia, sosiaalisia tai turvallisuuteen liittyviä haittoja.

Lisäksi alueellisten riistaneuvostojen roolia tulisi vahvistaa, jotta paikallisilla toimijoilla olisi todellinen vaikutusvalta päätöksentekoon ja kiintiöiden mitoittamiseen.

6. Yhteenveto ja johtopäätökset

Kiintiömetsästyksen laajentaminen kaikkiin suurpetoihin, kanta-arvioiden luotettavuuden parantaminen, suden suotuisan suojelun tason realistinen määrittely sekä alueellisen päätösvallan vahvistaminen ovat keskeisiä askelia kohti kestävää, hyväksyttävää ja tieteellisesti perusteltua suurpetopolitiikkaa.

Suomen suurpetopolitiikan on oltava ekologisesti tasapainoista mutta samalla yhteiskunnallisesti oikeudenmukaista. Vain siten voidaan turvata luonnon monimuotoisuus, maaseudun elinvoima ja kansalaisten turvallisuuden tunne.

Pidämme tärkeänä, että ministeriö ottaa nämä näkökulmat huomioon lainvalmistelussa ja huolehtii siitä, että tuleva metsästyslaki mahdollistaa joustavan, alueellisesti sopeutetun ja kannanhoidollisesti kestävä metsästyksen myös suurpetojen osalta.